

Kristien Hemmerechts spreekt op 17 oktober in Ninove over borstkanker

“Ik was altijd de schrijfster, de docent, de moeder en plots was ik de patiënt”

In oktober 2015 kreeg Kristien Hemmerechts de diagnose borstkanker. Het nieuws is geen lopend vuurtje want de schrijfster houdt haar ziekte beperkt tot een klein groepje. De gevoelens, frustraties en behandeling noteert ze in een dagboek. Hemmerechts had geluk, en de kanker bleek goed behandelbaar. Nu deelt ze niet alleen haar notities, ze is ook op missie. Ze wil mensen vertellen hoe ze best kunnen reageren wanneer iemand kanker blijkt te hebben.

Vorbereiding is alles. Voor dit interview lazen we daarom de tekst ‘Borst’ uit *Er gebeurde dit, er gebeurde dat*, waarin Kristien Hemmerechts (63) autobiografische verhalen bundelt. Haar notities starten op 16 oktober 2015 met een afspraak voor een mammografie en eindigen op 2 maart 2016 met de woorden ‘*Het voelt alsof ik dood ben geweest, en vervolgens verzezen.*’ We zijn onder de indruk. Van de emoties en frustraties die we met haar voelen. Het ene moment mijmert ze over euthanasie, het andere geniet ze van een ritje op de fiets naar het ziekenhuis. We gaan van de radioloog naar de oncoloog en lezen hoe goedbedoelde berichtjes een omgekeerd effect opleveren: ‘*Daar ben ik vet mee. Stop ze in uw hol.*’

Pardon? Kristien Hemmerechts moet eens grinniken als we haar die laatste zin nog eens voorleggen. “Soms vraag me ik af waarom ik daar toch allemaal zo zwaar aan tilde. Maar als je de diagnose kanker krijgt, staat je wereld stil en word je overgevoelig. Bij mij leidde dat zelfs tot een breuk tussen mezelf en andere mensen. Een zelfde gevoel had ik ook jaren geleden toen ik mijn twee zoontjes verloor. Je ervaart zoiets enkel en alleen op het moment dat je het meemaakt.”

Overleven

“Waar ik een enorme hekel aan had, was hoe andere mensen hun eigen verhaal toch altijd weer naast dat van jou willen plaatsen. Als je zegt: ik heb kanker, krijg je dan bijvoorbeeld meteen te horen wie ze nog allemaal kennen met kanker en hoe het hen verging. Ik kan normaal goed luisteren, maar op die momenten dacht ik vaak: godverdomme, het gaat hier wel over mijn kanker.”

Met veel overgave deelt Hemmerechts herinneringen en verzuchtingen. Het maakt haar dagboek heel oprecht. “Ik zal in die periode zeker niet de Nobelprijs voor meest aangename persoon verdienen hebben”, zegt ze met de glimlach. “Dat je als zieke egoïstischer reageert, vind ik trouwens logisch. Ik heb een vriendin met MS en dat is geen makkelijke vrouw. Maar heb maar eens MS, he. Het idee dat een zieke mens dankbaar moet zijn voor het bezoek, de druiven en de aandacht leeft nog heel sterk. Maar niet iedereen heeft in zulke situaties de energie om die dankbaarheid op te brengen. Uiteindelijk is kanker een eenzaam iets. Jij moet het doen. Jij bent ziek, je partner niet, je kinderen niet. Zieke mensen kunnen nogal eisend en dwingend zijn. Vaak, heb ik gemerkt, is dat ook nodig om te overleven.”

Meer en meer mensen genezen van kanker en leven daarna ook goed verder. Maar dat kanker stilaan geen taboe meer zou zijn, is volgens Kristien Hemmerechts toch een misvatting. “Als je het woord kanker laat vallen, zie je mensen nog altijd schrikken. Ook voor mij was het nog een taboe. Ik had veel

moeite om te aanvaarden wat er met me aan de hand was, laat staan om er mee te koop te lopen. Het heeft me tijd gekost om woorden zoals kanker of oncoloog te gebruiken. Ik vond het zo bevreedend dat ze in mijn leven een plaats kregen.”

“Ik heb niet het gevoel dat ik kanker overwonnen heb. Er zat kanker in mijn lijf en de dokters hebben die eruit gehaald. Als het een agressieve kanker was geweest, was ik er nu niet meer. Maar het was een luie, dus ik had geluk. Het lotje van de loterij.”

Patiënt

Uit haar dagboek maken we op hoe het Hemmerechts als patiënt vergaat. Over de tintelende tong en gloeiende bovenarmen bijvoorbeeld, die ze voelt na een bestraling. Op enkele frustraties na, spreekt ze vol lof over hoe iemand met kanker in ons land wordt verzorgd. “Toen ik de diagnose kreeg, voelde ik meteen dat er een machine in beweging werd gezet. En die is erop gericht je te genezen. Natuurlijk is de aanpak hier en daar verschillend, maar in het algemeen kan je alleen maar zeggen dat de medische hulp in ons land ongelooflijk is. Zeker als je dat vergelijkt met het buitenland, waar je op wachtlijsten terecht komt. En als je dan bekijkt hoe belachelijk weinig ik heb moeten betalen...”

Hemmerechts vond het wel verschrikkelijk om in de rol van patiënt te worden geduwd. “Waar ik het hardst tegen gevochten heb, is het verlies aan identiteit. Ik was altijd de docent, de schrijfster, de moeder, de grootmoeder en plotseling was ik de patiënt. Ik weet nog dat ik op de boekenbeurs rondliep en dacht: wat loop ik hier te doen? Ben ik nog een schrijfster? Wat ik heb opgebouwd is me zo dierbaar, daar wou ik geen afstand van nemen. Maar het was lastig om het vast te houden.”

“Ik ben gewend dat ik zelf mijn leven organiseer, beslissingen en verantwoordelijkheden neem. En plots is het: doe dit, doe dat, doe uw kleren uit, ga op het bed liggen. Dat wringt. Soms voelde ik me als een auto die naar de garage moet om onderdelen te vervangen. Ik werd opgemeten, kreeg strepen op mijn lijf om te bepalen waar ze gingen bestralen. Een object dat wordt gedraaid en gekeerd door de mecaniciens.”

Missie

Wat zeg je als vriend, vriendin, kennis of collega tegen iemand met kanker? Niet evident en een vraag waar we zelf mee worstelen. Maar Hemmerechts trekt op missie. “Mijn belangrijkste tip: maak tijd voor die persoon en ontdek wat hij of zij wil. Neem de telefoon en zeg dat je er aankomt. Weet je niet wat te zeggen? Geen probleem, je kan ook zwijgend aanwezig zijn: doe de afwas, maai het gras, ruim wat op. Na een tijd komt dat gesprek dan wel op gang. Stel jezelf niet voorop. Volg hem of haar, wees geduldig.”

Het zijn tips die Kristien Hemmerechts ook zal delen in de lezing die ze op 17 oktober in Ninove geeft. Ze spreekt er over haar borstkanker, maar ze wil veel ruimte laten voor de ervaringen van het publiek. “Ik heb gemerkt dat sommige ervaringen bij kanker herkenbaar, maar ook verschillend kunnen zijn. Ik stel me daarom niet op als de spreker die weet hoe het is. Tijdens de radiotherapie maakte ik bijvoorbeeld de keuze om te blijven werken als docent. Sommige mensen zien dat als een aanval voor wie dat niet doet. Het ligt gevoelig en daarom probeer ik het publiek tijdens zo’n lezing er zoveel mogelijk bij te betrekken. Zo vertel ik over wat de ziekte deed met mijn seksueel leven, iets waar veel koppels het moeilijk mee hebben. Als je zelf iets prijsgeeft, zijn mensen vaak gemotiveerder om hun eigen ervaringen te delen. Dat vind ik wel mooi.”

Borst door Kristien Hemmerechts op woensdag 17 oktober om 19u30 in het Oud Stadhuis in Ninove (Oud Strijdersplein 6). Gratis, wel vooraf inschrijven via 09 223 19 76, info.ov@lm.be of www.lm.be > Oost-Vlaanderen > Agenda.